

Kulturnämnden
Tjänsteskrivelse till Kulturnämndens arbetsutskott

Datum:
2021-11-18

Diarienummer:
KTN-2021-00798

Handläggare:
Anna Ehn, Ingrid Holström

Svar på motion om estetelever och offentlig konst från Artemis Lumarker (V)

Förslag till beslut

Kulturnämndens arbetsutskott beslutar

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Artemis Lumarker (V) föreslår i en motion väckt 26 april 2021

- att utifrån motionen uppdra kultur- och utbildningsnämnden att utreda hur ett tvåårigt pilotprojekt i vilket gymnasieelever får skapa offentlig konst i Uppsala kommun kan utformas,
- att utredningen ska se på olika möjliga storlekar på projektet, tillhörande kostnadsramar och externa finansieringsmöjligheter samt lämpligt sätt att utforma pilotprojektets riktlinjer som säkerställer konstnärlig frihet, beaktandet av demokratiska värderingar och kvalité, samt
- att utredningens resultat sammanställs i en rapport som presenteras för kultur- och utbildningsnämnden.

Beredning

Ärendet har beretts av kulturförvaltningen, utbildningsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Föredragning

Uppsala kommuns arbete med offentlig konst utgår från kulturnämnden och följer riktlinjen för arbetet med offentlig konst. Konstnärer som erbjuds uppdrag är professionella konstnärer.

Förslaget att låta estet-elever färglägga kommunen går inte ihop med rådande riktlinjer. Uppdraget med att utföra konstnärliga gestaltningar i det offentliga rummet följer lagen om offentlig upphandling (LOU). Metoden som kulturnämnden använder utgår från ett upprättat konstprogram för den aktuella platsen, ett brett urval av konstnärer samt en sakkunniggrupp som tar fram beslut om vem eller vilka konstnärer som ska tillfrågas om uppdraget. I uppdragen kan ingå att involvera elever, vilket man ofta också gör. Det är dock konstnären som ska utföra konstverket och stå som upphovsperson.

Kulturnämnden har i uppdrag att förvalta de konstverk som ingår i samlingen av offentlig konst. Kulturnämnden ser svårigheter med motionärens förslag även när det gäller ansvar för förvaltning av väggmålningar utförda av andra än professionella konstnärer. I konstnärernas avtal ingår även garanti för konstverkets hållbarhet i upp till 5 år.

Kulturförvaltningen har dock sedan länge samarbetat med barn och unga för att på olika sätt involvera och inspirera elever till konstnärligt skapande. De konstnärliga gestaltungsprojekten involverar även elever i dialogarbeten genom att upprätta konstkommittéer som tar tillvara synpunkter och tankar från eleverna vilka sedan omhändertas i dels konstprogrammen, dels av konstnären själv som tilldelats uppdrag.

Exempel på samarbeten är:

- dans skapad och framförd av elever vid Celsiusskolan inför invigningen av konstverket ”> (större än)” av Anna Nyberg,
- dans och koreografi av elever vid Estetiska gymnasiet som kommer att framföras i samband med invigningen av Gunilla Sambergs konstverk ”Anslag” vid stadshuset med temat demokrati,
- pedagogiskt projekt för Fyris skolans särgymnasium tillsammans med konstnären Marie-Louise Sundqvist i samband med det för skolan skapade verket ”Alla tillsammans”,
- pedagogiskt arbete med anledning av vandringsutställningen ”Arv och identitet” för gymnasieskolor som resulterat i bland annat dansföreställning och utställningar med elevernas målningar,
- ett omfattande pedagogiskt workshoparbete inom konstprojektet för IFU-arena med konstnären Saadia Hussein,
- konstnären Sara-Vide Ericsons förstudie för Ulleråkerområdet tillsammans med Uppsala folkhögskolas elever som presenterats i utställning och genom en kommande skrift. Arbetet är ett underlag till efterföljande konstprojekt i Ulleråker,
- elevers skapande som utgjorde grund för konstnären Anton Alvarez konstverk för Tiundaskolans klättervägg,
- konstnären Geijs Weijers samarbete med ungdomar på Allaktivitetshuset Allis i sitt arbete med konstverket för platsen, samt
- samarbete under Rosendalsgymnasiets projektdagar ”Staden” där gymnasieelever utgått från kulturförvaltningens konstprogram för Rosendal och arbetat fram konstnärliga skissförslag för området utifrån platsens historia.

Utbildningsnämnden är positiv till samarbetet mellan enheten för offentlig konst och barn och elever i förskola och skola och hoppas att samarbetet kan fortsätta och utvecklas. Det är mycket positivt om elever som studerar på det estetiska programmet får en möjlighet att delta i sådana samarbeten även i framtiden. Att det kan ingå i uppdraget för en konstnär att involvera barn och elever är positivt och kan bidra till att barn och elever på så sätt får "färglägga kommunen".

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 5 november 2021

Bilaga, Motion om estetelever och offentlig konst från Artemis Lumarker (V)

Kulturnämnden

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Låt estet-elever färglägga kommunen

Uppsala kommun satsar helhjärtat på vår offentliga konst för att göra kommunen tryggare, trevligare och berika invånarnas liv vilket är fantastiskt. En annan sak som är fantastiskt är alla som utbildar sig för att bli framtidens kulturskapare. Ännu bättre kan det bli om vi slår ihop dessa två fantastiska ting genom att låta gymnasieelever få vara med och skapa den offentliga konsten.

Ett sätt att utnyttja de kunskaper och personella resurser vi har inom utbildningssektorn och offentlig konst samtidigt vore att gymnasieelever är med i skapandet av offentlig konst. Med elever, uppsalabor, direkt deltagande i processen ökar deras och andras samhörighet med Uppsala. Fler får vara med och fler kan identifiera sig med det som sker och syns i kommunen. Därför lyfter vi denna idé, att låta konstnärer inspirera studerande unga till aktivt deltagande i kulturlivet, mer exakt konstskapande.

Idén kan exemplifieras såhär: utefter antagna riktlinjer får gymnasieklasser inom det estetiska programmet, under ledning av verksamma konstnärer och med stöd av ordinarie lärare, vara med från början till slutet av ett konstprojekt. Ett projekt bör följa en liknande modell som redan finns för framtagande av offentlig konst. Elever kan exempelvis kunna vara med att skapa muralmålningar i Flogsta låghus (Hamberg) där det finns gott om platta tegelväggar som kan komma till liv. Genom aktivt deltagande i hela processen och med professionell ledning skapar då eleverna konst som berikar Uppsala. Dessutom blir det kompetensutvecklande arbetsmöjligheter för konstnärer som får vägleda framtida kreatörer. Detta skulle lämpligen kunna drivas i form av ett samarbete mellan kulturnämnden, utbildningsnämnden, Uppsala hem och andra relevanta aktörer.

Innan något projekt kan påbörjas krävs utredning av dels storleken för ett lämpligt pilotprojekt och dels vad för kostnader olika storlekar innefattar. Det borde också ses över hur riktlinjerna för projektet kan utformas för att tillåta kreativitet, konstnärlig frihet och bevara armlängds avstånd från politiken samtidigt som kvalitet och demokratiska värderingar beaktas.

Med mer konst skapad av invånare ökar invånares samhörighet med Uppsala. Dessutom, och framförallt, skulle deltagande elever få insikter om olika moment i konstprojekt, hur konstnärers arbete ter sig och berika Uppsala med sin kreativitet. Det skulle lägga grunden för framtida konstnärsambitioner och kratta manegen för etablerandet av en estetisk utbildning på högskolenivå i Uppsala. Vi skulle få en vackrare stad som låter alla vara med i skapandet av den offentliga konsten!

Med anledning av ovanstående yrkar Vänsterpartiet:

att utifrån motionen uppdra kultur- och utbildningsnämnden att utreda hur ett tvåårigt pilotprojekt i vilket gymnasieelever får skapa offentlig konst i Uppsala kommun kan utformas,

att utredningen ska se på olika möjliga storlekar på projektet, tillhörande kostnadsramar och externa finansieringsmöjligheter samt lämpligt sätt att utforma pilotprojektets riktlinjer som säkerställer konstnärlig frihet, beaktandet av demokratiska värderingar och kvalitet,

att utredningens resultat sammanställs i en rapport som presenteras för kultur- och utbildningsnämnden.

Artemis Lumarker (V)

